

Samoprocjena u odnosu na osnovne zahtjeve Međunarodnih standarda edukacije

Svaka jurisdikcija ima drugačiji pristup utvrđivanju zahtjeva i izvođenju edukacije iz računovodstva i u proces je uključeno više aktera, kao što su univerziteti, ministarstva obrazovanja, državni organi za akreditaciju u obrazovanju, vlade, regulatorna tijela, profesionalne računovodstvene organizacije i drugi.

Organizacije članice Međunarodne federacije računovođa /engl. skr. *IFAC*/ nisu obavezno direktno uključene u sve faze obrazovanja profesionalnih računovođa, ali su kao članice *IFAC*-a dužne **realizirati ili prikazati postojanje planova** postupanje u skladu s **Izjavom o obavezama članstva br. 2**, koja profesionalnim računovodstvenim organizacijama /engl. skr. *PAO*-i/ nalaže da usvoje ili podrže usvajanje i provođenje **Međunarodnih standarda edukacije (u daljem tekstu: MSE-ovi)** i da budu glavni pokretač stalnog i održivog usvajanja tih standarda u svojoj jurisdikciji.

U slučajevima kada organizacija članica *IFAC*-a nema ili dijeli nadležnost za uspostavu i/ili izvođenje edukacije za određenu kategoriju profesionalnih računovođa¹, treba utvrditi koji MSE-ovi se odnose na poslove profesionalnih računovođa koje vrše njihovi članovi i poduzeti neophodne radnje da ugradi zahtjeve MSE-ova u svoje propise.

Takve organizacije članice *IFAC*-a također trebaju ohrabrivati nadležne organe da zahtjeve MSE-ova prenesu u relevantne zakone, propise i druge pravne instrumente.

Svrha ove kontrolne liste je da pomogne *PAO*-ima kod:

- ✓ **osiguravanja uvjeta za kvalitetnu procjenu** zahtjeva iz domena obrazovanja profesionalnih računovođa u datim jurisdikcijama u odnosu na MSE-ove a u cilju izrade planova za usvajanje MSE-ova, čime bi se kvaliteta profesionalne edukacije u jurisdikciji dovela na nivo priznatih međunarodnih mjerila;
- ✓ **upoznavanja relevantnih aktera s MSE-ovima i njihovim zahtjevima** kao skupom kvalitetnih, međunarodno priznatih standarda koji uređuju principe cjeloživotnog učenja profesionalnih računovođa, te pomaganja tim akterima da iznađu najbolji modalitet za ugrađivanje MSE-ova u propise; i kod
- ✓ **podržavanja** saradnje između svih dionika iz javnog i privatnog sektora na izradi planova za provođenje MSE-ova.

Ova kontrolna lista dopunjuje precizne zahtjeve, uputstva i preporuke o ispravnom postupanju kod provođenja MSE-ova, koji su dati u *IFAC*-ovom **Elektronskom alatu za edukaciju iz računovodstva.**

¹Profesionalni računovođa je osoba koja ostvaruje, prikazuje i dalje unapređuje profesionalnu kompetentnost za obavljanje poslova iz domena računovodstvene profesije i koja je dužna poštovati kodeks etike u skladu s uputstvima profesionalne računovodstvene organizacije ili tijela nadležnog za izdavanje licenci. Profesionalne računovođe mogu obavljati različite profile poslova, kao što su poslovi profesionalnog računovođe u javnoj praksi, certificiranog računovodstvenog tehničara, profesionalnog računovođe u privredi, računovođe specijaliziranog za problematiku oporezivanja, računovođe za poslove upravljanja, revizora, itd.

Zahtjevi MSE-ova	Kategorija profesionalnih računovođa ²	Ovlašteni organ	Da	Ne	Jednim dijelom	Napomene
MSE 1: Zahtjevi za pristupanje programima profesionalne edukacije iz računovodstva Datum stupanja na snagu: 01.01.2021. godine Cilj: Utvrditi pravične i razmjerne zahtjeve u pogledu stručne spreme za pristupanje programima profesionalne računovodstvene edukacije, a kojima se štiti javni interes.						
Određeni su zahtjevi u pogledu obaveznog stepena stručne spreme za pristupanje programima profesionalne edukacije iz računovodstva, kojima se osigurava da su polaznici isključivo osobe koje imaju razumne izgleda da uspješno završe programa koji pri tome ne predstavljaju preveliku prepreku za upis.	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)	Npr. Vlada	Da			Npr. Zakon o reviziji propisuje da programima za sticanje zvanja ovlašteni revizor mogu pristupiti samo osobe sa završenim studijem ekonomije, poslovne ekonomije ili računovodstva.
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)	Npr. PAO	Da			Npr. PAO propisuje da njenim programima za sticanje zvanja certificirani računovodstveni tehničar mogu pristupiti samo osobe sa srednjom stručnom spremom.
Principi koji će biti korišteni pri određivanju zahtjeva za pristupanje programima edukacije su obrazloženi svim zainteresiranim stranama, uključujući relevantne pružatelje usluga edukacije i pojedince koji razmišljaju o karijeri profesionalnog računovođe.	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
Relevantne informacije su učinjene javno dostupnima kao vid pomoći pojedincima da procijene svoje izgleda za uspješno završavanje programa profesionalne edukacije iz	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani					

²Unesite podatke za one kategorije profesionalni računovođa koje zastupaju Vaši članovi. Molimo Vas da surađujete s drugim dionicima u svojoj jurisdikciji na ispunjenju, odnosno unapređenju razumijevanja zahtjeva MSE-ova. Tamo gdje ti zahtjevi nisu ispunjeni, molimo Vas da razmotrite mogućnost izrade plana za njihovo zadovoljenje u kontekstu Plana za postupanje u skladu s Izjavom o obavezama članstva u IFAC-u.

Zahtjevi MSE-ova	Kategorija profesionalnih računovođa ²	Ovlašteni organ	Da	Ne	Jednim dijelom	Napomene
računovodstva.	računovodstveni tehničari)					
MSE 2:IPR – stručna/tehnička kompetentnost Datum stupanja na snagu: 01.01.2021. godine Cilj: Utvrditi nivo tehničke kompetentnosti koju buduće profesionalne računovođe moraju steći i prikazati do završetka IPR-a da bi mogli obavljati poslove profesionalnog računovođe.						
<i>Ishodi učenja u odnosu na stručnu kompetentnost</i> Propisani su ishodi učenja u vezi sa tehničkom kompetentnošću koje buduće profesionalne računovođe moraju ostvariti do kraja IPR-a. Oni uključuju ishode date u Tabeli A. MSE-a 2.	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<i>Revidiranje programa profesionalne edukacije iz računovodstva</i> Vršiti se redovno revidiranje i ažuriranje programa profesionalne edukacije iz računovodstva koji su osmišljeni s ciljem ostvarivanja ishoda učenja iz MSE-a 2.	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<i>Procjena stručne kompetentnosti</i> Uspostavljene su odgovarajuće aktivnosti procjene tehničke kompetentnosti koju ostvaraju buduće profesionalne računovođe.	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
MSE 3:IPR – profesionalne vještine Datum stupanja na snagu: 01.01.2021. godine Cilj: Utvrditi profesionalne vještine koje buduće profesionalne računovođe moraju razviti i prikazati do završetka IPR-a da bi mogli obavljati poslove profesionalnog						

Zahtjevi MSE-ova	Kategorija profesionalnih računovođa ²	Ovlašteni organ	Da	Ne	Jednim dijelom	Napomene
računovođe.						
<p><i>Ishodi učenja u odnosu na profesionalne vještine</i></p> <p>Propisani su ishodi učenja u vezi s profesionalnim vještinama koje buduće profesionalne računovođe moraju ostvariti do kraja IPR-a. Oni uključuju ishode date u Tabeli B. MSE-a 3.</p>	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<p><i>Revidiranje programa profesionalne edukacije iz računovodstva</i></p> <p>Vrši se redovno revidiranje i ažuriranje programa profesionalne edukacije iz računovodstva koji su osmišljeni s ciljem ostvarivanja ishoda učenja iz MSE-a 3.</p>	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<p><i>Procjena profesionalnih vještina</i></p> <p>Uspostavljene su odgovarajuće aktivnosti procjene profesionalnih vještina koje razvijaju buduće profesionalne računovođe.</p>	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
MSE 4:IPR – profesionalne vrijednosti, etika i stavovi						
Datum stupanja na snagu: 01.01.2021. godine						
Cilj: Utvrditi profesionalne vrijednosti, etiku i stavove koje buduće profesionalne računovođe moraju usvojiti i prikazati do završetka IPR-a da bi mogli obavljati poslove profesionalnog računovođe.						
Okviri profesionalnih vrijednosti, etike i stavova	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					

Zahtjevi MSE-ova	Kategorija profesionalnih računovođa ²	Ovlašteni organ	Da	Ne	Jednim dijelom	Napomene
Kroz programe profesionalne edukacije iz računovodstva su osigurani okviri profesionalnih vrijednosti, etike i stavova za buduće profesionalne računovođe, kako bi (a) koristili profesionalnu prosudbu i (b) postupali na etičan način koji je u službi javnog interesa.	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<i>Relevantni etički zahtjevi</i> Relevantni etički zahtjevi su integrirani u sve aspekte programa profesionalne edukacije iz računovodstva za buduće profesionalne računovođe.	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<i>Ishodi učenja u odnosu na profesionalne vrijednosti, etiku i stavove</i> Propisani su ishodi učenja u vezi s profesionalnim vrijednostima, etikom i stavovima koje buduće profesionalne računovođe moraju ostvariti do kraja IPR-a. Oni uključuju ishode date u Tabeli C. MSE-a 4 .	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<i>Revidiranje programa profesionalne edukacije iz računovodstva</i> Vrši se redovno revidiranje i ažuriranje programa profesionalne edukacije iz računovodstva koji su osmišljeni s ciljem ostvarivanja ishoda učenja iz MSE-a 4.	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<i>Aktivnosti promišljanja</i>	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					

Zahtjevi MSE-ova	Kategorija profesionalnih računovođa ²	Ovlašteni organ	Da	Ne	Jednim dijelom	Napomene
Osmišljene su aktivnosti učenja i usavršavanja (razvoja) utemeljene na profesionalnim vrijednostima, etici i stavovima za buduće profesionalne računovođe, kako bi uključivali aktivnosti promišljanja koje se formaliziraju i dokumentiraju.	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<i>Procjena profesionalnih vrijednosti, etike i stavova</i> Uspostavljene su odgovarajuće aktivnosti procjene profesionalnih vrijednosti, etike i stavova koje usvajaju buduće profesionalne računovođe.	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)						
<p>MSE 5:IPR – profesionalno iskustvo</p> <p>Datum stupanja na snagu:01.07.2015. godine</p> <p>Cilj: Utvrditi obim praktičnog iskustva koje buduće profesionalne računovođe moraju steći do završetka IPR-a da bi mogli obavljati poslove profesionalnog računovođe.</p>						
<i>Praksa</i> Buduće profesionalne računovođe su dužne proći praksu do završetka IPR-a.	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)						
Buduće profesionalne računovođe su dužne postići dovoljan nivo profesionalnog iskustva da mogu prikazati da su stekle (a) stručnu kompetentnost, (b) profesionalne vještine i (c) profesionalne vrijednosti, etiku i stavove nužne za obavljanje poslova profesionalnog	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)						

Zahtjevi MSE-ova	Kategorija profesionalnih računovođa ²	Ovlašteni organ	Da	Ne	Jednim dijelom	Napomene
računovođe.						
<p>Uspostavljen je sistem mjerenja praktičnog iskustva pomoću jednog od sljedećih pristupa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ pristupa temeljenog na izlaznim vrijednostima; ✓ pristupa temeljenog na ulaznim vrijednostima; ili ✓ pristupa koji kombinira to dvoje. 	<p>Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)</p> <hr/> <p>Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)</p>					
<p><i>Pristup temeljen na izlaznim vrijednostima</i> Kod pristupa temeljenog na izlaznim vrijednostima, buduće profesionalne računovođe su dužne pokazati da su stekle praktično iskustvo služeći se mjernim izlaznim vrijednostima.</p>	<p>Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)</p> <hr/> <p>Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)</p>					
<p><i>Pristup temeljen na ulaznim vrijednostima</i> Kod pristupa temeljenog na ulaznim vrijednostima, buduće profesionalne računovođe su dužne pokazati da su stekle praktično iskustvo služeći se mjernim ulaznim vrijednostima.</p>	<p>Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)</p> <hr/> <p>Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)</p>					
<p><i>Kombinirani pristup</i> Kod pristupa koji kombinira pristup temeljen na izlaznim i pristup temeljen na ulaznim vrijednostima, primjenjuju se zahtjevi onog pristupa koji je primjeren za dati slučaj.</p>	<p>Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)</p> <hr/> <p>Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)</p>					

Zahtjevi MSE-ova	Kategorija profesionalnih računovođa ²	Ovlašteni organ	Da	Ne	Jednim dijelom	Napomene
<p><i>Nadzor i praćenje sticanja praktičnog iskustva</i> Kod sticanja praktičnog iskustva, buduće profesionalne računovođe su dužne pratiti smjernice supervizora za praksu.</p>	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<p>Praktični rad budućih profesionalnih računovođa se obavezno evidentira na dosljedan način koji je propisao nadležni organ ili, kada je primjenjivo, regulatorno tijelo, te podupire dokazima koje je moguće provjeriti.</p>	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<p>Supervisor za praksu je dužan periodično provjeravati evidencije o praktičnom radu budućih profesionalnih računovođa.</p>	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<p>Uspostavljene su odgovarajuće aktivnosti procjene toga da li buduće profesionalne računovođe stiču odgovarajući obim profesionalnog iskustva.</p>	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<p>MSE 6:IPR – procjena profesionalne kompetentnosti Datum stupanja na snagu:01.07.2015. godine Cilj:Utvrđiti da li su do završetka IPR-a buduće profesionalne računovođe prikazale odgovarajući nivo profesionalne kompetentnosti za obavljanje poslova profesionalnog računovođe</p>						
<p><i>Formalna procjena ostvarenoa nivoa</i></p>	<p>Kategorija 1</p>					

Zahtjevi MSE-ova	Kategorija profesionalnih računovođa ²	Ovlašteni organ	Da	Ne	Jednim dijelom	Napomene
<p><i>profesionalne kompetentnosti</i></p> <p>Vrši se formalna procjena da li su buduće profesionalne računovođe stekle odgovarajući nivo stručne kompetentnosti do završetka IPR-a, uz pomoć rezultata niza aktivnosti procjene provedenih tokom samog IPR-a.</p>	(npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<p><i>Principi procjene</i></p> <p>Osmišljene su aktivnosti procjene koje odlikuje visok nivo pouzdanosti, valjanosti, pravičnosti, transparentnosti i dostatnosti u okviru programa profesionalne edukacije iz računovodstva.</p>	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<p><i>Dokazi koje je moguće provjeriti</i></p> <p>Procjena profesionalne kompetentnosti budućih profesionalnih računovođa se vrši na osnovu dokaza koje je moguće provjeriti.</p>	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<p>MSE 7:Kontinuirani profesionalni razvoj (u daljem tekstu: KPR)</p> <p>Datum stupanja na snagu:01.01.2020. godine</p> <p>Cilj: Uspostaviti obavezu relevantnog KPR-a za sve profesionalne računovođe u funkciji održavanja i unapređenja nivoa profesionalne kompetentnosti koji je nužan za obavljanje poslova profesionalnog računovođe.</p>						
<p><i>KPR za profesionalne računovođe</i></p> <p>Profesionalne računovođe su dužne proći i evidentirati relevantni KPR koji im omogućava održavanje i unapređenje nivoa profesionalne kompetentnosti potrebnog za obavljanje poslova profesionalnog računovođe.</p>	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					

Zahtjevi MSE-ova	Kategorija profesionalnih računovođa ²	Ovlašteni organ	Da	Ne	Jednim dijelom	Napomene
<p><i>Pristup KPR-u i njegova promocija</i></p> <p>Vrši se promoviranje značaja i zalaganja za KPR, te za održavanje i unapređenje potrebnog nivoa profesionalne kompetentnosti uopće.</p>	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<p>Profesionalnim računovođama je olakšan pristup prilikama i resursima za KPR kako bi im se pomoglo da ispune svoju ličnu obavezu da prođu KPR i na taj način održavaju i unapređuju potrebni nivo profesionalne kompetentnosti.</p>	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<p><i>Mjerenje KPR-a</i></p> <p>Uspostavljen je sistem mjerenja KPR-a profesionalnih računovođa pomoću pristupa temeljenog na izlaznim vrijednostima, pristupa temeljenog na ulaznim vrijednostima ili kombinacije to dvoje.</p>	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<p><i>Pristup temeljen na izlaznim vrijednostima</i></p> <p>Kod ovog pristupa, od profesionalnih računovođa se zahtijeva da održavaju i unapređuju profesionalnu kompetentnost koju je moguće prikazati kroz ostvarenje ishoda učenja koji su relevantni za obavljanje poslova profesionalnog računovođe.</p>	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<p><i>Pristup temeljen na ulaznim vrijednostima</i></p> <p>U sklopu ovog pristupa, profesionalne računovođe su dužne održavati i unapređivati</p>	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
	Kategorija 2					

Zahtjevi MSE-ova	Kategorija profesionalnih računovođa ²	Ovlašteni organ	Da	Ne	Jednim dijelom	Napomene
profesionalnu kompetentnost koju je moguće prikazati kroz provođenje obima aktivnosti učenja i usavršavanja koji je relevantan za obavljanje poslova profesionalnog računovođe.	(npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<i>Praćenje i osiguravanje provođenja KPR-a</i> Utvrđeni su vrsta i obim dokaza koje je moguće provjeriti a koje su profesionalne računovođe dužne čuvati za sve KPR aktivnosti koje prođu.	Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)					
Uspostavljen je sistematičan postupak za (a) praćenje da li profesionalne računovođe ispunjavaju zahtjeve u vezi s KPR-om koje je propisala članica IFAC-a, te za (b) izricanje odgovarajućih sankcija u slučaju njihovog neispunjavanja.	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
Kategorija 1 (npr. ovlašteni revizori)	Kategorija 2 (npr. certificirani računovodstveni tehničari)					
<p>MSE 8: Profesionalna kompetentnost za angažirane partnere odgovorne za revizije financijskih izvještaja</p> <p>Datum stupanja na snagu: 01.01.2021. godine</p> <p>Cilj: Utvrditi nivo profesionalne kompetentnosti koji moraju razviti i održavati profesionalne računovođe kada obnašaju funkciju angažiranog partnera.</p>						
Profesionalne računovođe koje obnašaju funkciju angažiranog partnera su dužne razviti i održavati profesionalnu kompetentnost koju je moguće prikazati kroz ostvarenje ishoda učenja koji uključujući, između ostalog, ishode pobrojane u Tabeli D. MSE-a 7 .						
Profesionalne računovođe koje obnašaju funkciju angažiranog partnera su dužne proći						

Zahtjevi MSE-ova	Kategorija profesionalnih računovođa ²	Ovlašteni organ	Da	Ne	Jednim dijelom	Napomene
KPR koji im omogućava razvijanje i održavanje nivoa profesionalne kompetentnosti potrebnog za obnašanje te funkcije.						

Ovu publikaciju „*Samoprocjena u odnosu na osnovne zahtjeve Međunarodnih standarda edukacije*“, koju je, u septembru 2020. na engleskom jeziku objavila International Federation of Accountants, u septembru 2020. je na bosanski jezik preveo Savez računovođa, revizora i finansijskih radnika Federacije BiH (SRRiF-FBiH) i koristi je uz dopuštenje IFAC. Odobreni tekst svih publikacija IFAC je izdanje koje je IFAC objavio na engleskom jeziku. IFAC ne snosi odgovornost za ispravnost i potpunost prijevoda, niti za postupanje koje bi moglo proisteci iz njega.

Tekst na engleskom jeziku „*Samoprocjena u odnosu na osnovne zahtjeve Međunarodnih standarda edukacije*“ © 2020 IFAC. Sva prava pridržana.

Tekst na bosanskom jeziku „*Samoprocjena u odnosu na osnovne zahtjeve Međunarodnih standarda edukacije*“ © 2020 IFAC. Sva prava pridržana.

Izvorni naslov: *Self-Assessment Against Main Requirements of International Education Standards*, September 2020.

Za svako umnožavanje, pohranjivanje, prijenos ili korištenje ovog dokumenta za druge slične namjene, potrebno je tražiti dozvolu putem e-mail adrese: Permissions@ifac.org.